

VÁŽNE I NEVÁŽNE PRIPOMÍNAME SI 30 ROKOV SAMOSTATNOSTI SLOVENSKA

Dňa 17. 6. 2023 sa pri príležitosti 30. výročia vzniku samostatnej Slovenskej republiky konalo v Slovenskej národnej knižnici (SNK) podujatie *Vážne i nevážne*. Ako už samotný názov naznačuje, jeho súčasťou bol viac i menej formálny program, pričom každá z jeho častí na výročie reflektovala iným spôsobom.

Podujatie otvorila vedúca oddelenia správy historických knižničných fondov a dokumentov SNK **Jana Cabadajová**, ktorá v rámci prednášky „*Na počiatku bolo slovo*“ predstavila najvýznamnejšie mílniky vývoja jazyka a písma na našom území. Návštevníci sa tak mohli oboznámiť – alebo si pripomenúť – udalosti spojené so vznikom prvého písma, príchodom Konštantína a Metoda, prekladom a rozširovaním Biblie či s formovaním a kodifikáciou spisovnej slovenčiny. Počas celého podujatia bola vo vestibule SNK k dispozícii výstava vzácných tlačí, kde okrem prvých prekladov Biblie významné postavenie zaujali aj dokumenty *Mluvnica slovenská*, *Nauka reči slovenskej* či *Nárečja slovenskô* alebo potreba písanja v tomto nárečí.

Druhej časti podujatia sa zhostila swingová kapela **Funny Fellows**, ktorú v úlohe speváka sprevádzal **Marián Labuda mladší**. Jednotlivé hudobné bloky, ktorých súčasťou boli zhudobnené básne, dopĺňali jeho spomienky na detstvo v socializme, ale aj na novšie zážitky z oblasti herectva či dabingu.

Záverečná časť podujatia bola venovaná diskusii humoristov **Zuzany Kubovčíkovej Šebeovej**, **Lukáša Latináka** a **Vladimíra Kobielskeho** v úvode aj so sprievodom **Jany Cabadajovej**, ktorá účastníkov diskusie, ale aj ostatných návštevníkov oboznámila so vzácnymi miniatúrnymi knihami – takzvanými kolibríkmi. Diskusia

Zdroj: Slovenská národná knižnica

následne pokračovala spomienkami humoristov na ich rodinné väzby k mestu Martin, na knihy ich detstva a detstva ich detí, ale rovnako aj na život ako taký a na nečakané situácie, ktoré so sebou prináša. Výročie samostatnosti Slovenska pripomínal aj výber článkov publikovaných v roku 1992 v periodikách *Pravda*, *Smena* či *Koridor*, ktoré používatelia môžu nájsť v Digitálnej knižnici SNK. Jednotlivé diskusné bloky boli aj v tomto prípade sprevádzané hudbou – tentokrát v podaní mladého hudobníka **Adama Drába**. Diskusiu zavŕšil Lukáš Latinák prednesom básne *Oči* od autora Jána Smreka.

Potrebu pripomínania si tohto významného výročia si uvedomujú aj samotní návštevníci, ktorí takúto iniciatívu zo strany SNK privítali: „*Vznik samostatnej Slovenskej republiky je dôležitou udalosťou, potvrdzujúcou, že aj tak malý národ, ako sme my, má svoje miesto na mape. Bez ohľadu na rozporuplné udalosti, ktoré nás bezpochyby poznačili, si myslím, že svet, ale aj samým sebe máme čo ponúknuť.*“ Kombináciu viac i menej formálneho programu navyše mnohí z nich vnímali pozitívne: „*Myslím, že je to vyskladané veľmi dobre. Atraktívne zastúpenie účinkujúcich, pri ktorom sa zároveň človek niečo nové dozvie, totiž dnes nie je samozrejmosťou.*“

Je dôležité poznamenať, že rok 2023 nie je len výročím vzniku samostatnej Slovenskej republiky – v tomto roku si pripomíname aj 160. výročie príchodu Cyrila a Metoda na naše územie, 180. výročie kodifikácie spisovnej slovenčiny, ale aj 160 rokov od vzniku celonárodnej kultúrnej ustanovizne Maticy slovenskej. Podujatie *Vážne i nevážne* teda bolo akousi pripomienkou toho, aké je dôležité nezabúdať na zásadné mílniky nášho národa, ktorých účastníci významnou mierou prispeli nielen k formovaniu nášho jazyka a písma, ale aj k zvyšovaniu vzdelanosti medzi ľuďmi. Položili tak základy, na ktorých v minulosti mohlo a dodnes môže stavať mnoho nasledujúcich generácií.

Mgr. Zuzana Struháriková, PhD.